

88603109-5	17/12/2023	הארץ - מוסף מיוחד	עמוד 4	1	25.9x31.93
מחקרים ופיתוחים בתחום העיניים ואופתלמולוגי - 27490					

"בריאות העיניים היא לא מותרות שניתן להזניח בעתות חירום"

תסמינים חריגים בעיניים שאינם מטופלים בזמן עלולים להוביל לנזקים בלתי הפיכים לראייה. פרופ' ענת לבנשטיין ופרופ' יגאל ליבוביץ', ממערך העיניים במרכז הרפואי איכילוב ת"א, בקריאה לציבור לא להזניח את בריאות העיניים, גם בעתות חירום, לשים לב לתופעות חריגות, ולהגיע לבדיקות ולטיפולים כפי שהומלצו, כדי לשמר ככל שניתן את תפקוד הראייה

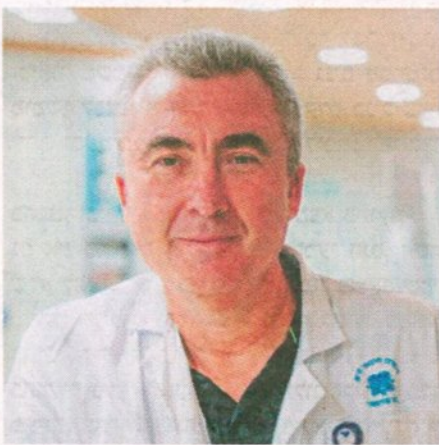
דן אבן בחסות חברת רוש ישראל

השבת השחורה כ-7 באוקטובר ומלחמת "חרבות ברזל" משבשים כבר למעלה מחדשיים את אורח החיים והשגרה במדינה. גם בימים קשים אלה חיוני לשמור על שגרת בריאות ובכללה, הקפדה על בריאות העיניים ובירור תסמינים חריגים שמר-פיעים. הונחת העיניים ואי הגעה לבדיקת עיניים עלולים להוביל להתפתחות נזקים בלתי הפיכים לראייה. מאובחנים במחלות עיניים שאינם מגי-עים לבדיקות ולטיפולים, עלולים לפתח הידרד-רות בלתי הפיכה עד כדי עיוורון.

כזמני חירום יש לאנשים רבים נטייה להימנע מדברים שנראים להם לא דחופים וקריטיים, וגם במלחמה הנוכחית רבים חשבו בטעות שאפ-שר לדחות בדיקות עיניים למועד מאוחר יותר", אומרת פרופ' ענת לבנשטיין, סמנכ"ל השירות האמבולטורי במרכז הרפואי תל אביב ע"ש סורא-סקי-איכילוב, מומחית ברפואת עיניים ובמחלות רשתית, שנבחרה השנה לתפקיד נשיאת ארגון EURETINA שמאגד אלפי מומחים לרשתית מהעולם. במרפאות העיניים באיכילוב, שבימים כתיקונם מתבצעים בהם בדיקות וטיפולים לכ-500-450 איש ליום, נצפתה בשבועות הראשונים למלחמה ירידה מדאיגה של 40% בהגעת מטופ-לים לביקורים. "עם הזמן, מטופלים חוזרים להגיע למרפאות, בין השאר אחרי שפנינו אליהם והסב-רנו על החשיבות הרבה בהגעה לבדיקות במועדים שנקבעו", מספרת פרופ' לבנשטיין.

תמרורי אזהרה

כשאדם חווה ירידה פתאומית בראייה, חשוב לפ-נות במהירות לבדיקת עיניים, גם אם מדובר בימי חירום ומלחמה. "סימנים חריגים בעיניים עלו-לים להצביע על מצבים רפואיים שונים, שחלקם עלולים לגרום לנזק בלתי הפיך, אם לא מטופלים בהם", מתריעה פרופ' לבנשטיין. כך, מצב שבו מופיעים לפתע הבוקי אור חריגים או רחפנים בשדה הראייה, עלול להצביע על קרע ברשתית או חלילה היפרדות רשתית - המוגדרת כמצב חי-רום רפואי. במצב זה מצטבר נוזל תת רשתית בעין, שעלול לגרום להיפרדות של הרשתית ממקומה הטבעי, לרוב כתוצאה מקרע ברשתית שעלול להתפתח בעקבות היפרדות ומשיכה של הוגוגית מהרשתית. "כמצבים אלה חשוב לפנות מהר ככל הניתן, עם הופעת התסמינים לטיפול רפואי. ללא טיפול מיידי עלול להתפתח אובדן ראייה עד כדי עיוורון. הטיפול בקרע ברשתית מבוצע לרוב בא-מצעות ליזור ובמקרה של היפרדות רשתית נדרש ניתוח עיניים דחוף", מדגישה פרופ' לבנשטיין.

פרופ' יגאל ליבוביץ' | צילום: ליאור צוק, דוברות איכילוב

פרופ' ענת לבנשטיין | צילום: מירי נטני, דוברות איכילוב

גידולים שאינם מסכני חיים, אך במידה ומוזניחים את הטיפול ולא מאבחנים אותם בזמן או אם מו-ניחים את המעקב הנדרש אחריהם, הם עלולים להרוס את מבנה העפעף ולגרום לנזק לעין. במ-קרים נדירים יותר מדובר גם בגידולים שעלולים להיות מסכני חיים", מדגיש פרופ' ליבוביץ'. מצב בו אנשים דומעים באופן חריג, עשוי אמנם להצביע על מנגנון הגנה של עין מפני יובש או על תגובה אלרגית כלשהי, אולם צריך לזכור כי דמע מוגבר עלול להיות גם תסמין שמעיד על חסימה בדרכי הדמעות. מצב זה, אם אינו מטופל בזמן, יכול להוביל להתפתחות זיהומים מקומיים שעלולים לסכן את הראייה ולעתים אף לחדור לרקמות הסמוכות לארונות העין. "לכן, כשמתחי-

ירידה משמעותית ומהירה בראייה מהווה גם היא תמרור אזהרה, ועלולה להתריע מפני דלקת בעצב הראייה או אוטם של עצב הראייה - לרוב על רקע פגיעה בורימת הדם לעצב. ללא טיפול מהיר, מצ-בים אלה עלולים להוביל לנזקים גם במערכות גוף נוספות. גם גידולים בעיניים או בעפעפיים שס-ביכן ושאינם מאובחנים ומטופלים בזמן, עלולים לסכן עם הזמן את הראייה, כפי שמסביר פרופ' יגאל ליבוביץ', מנהל מערך העיניים באיכילוב ומנהל המכון לאוקולופלסטיקה המטפל במחלות עפעפיים, ארובות העין ודרכי הדמעות. "נגע חיצוני שנראה לעין על גבי העפעף, אשר מתפתח בצורה מהירה יחסית, משנה צורה וצבע או נוטה לדמם, עלול להעיד על גידול כעפעי-יש

לים לדמוע באופן חריג לאורך זמן, חשוב להגיע לבדיקת עיניים ולברר מה הסיבה לכך", אומר פרופ' ליבוביץ'.

להתמיד בטיפולים

בימי המלחמה חשוב גם לאלה שאובחנו עם מחלות עיניים להגיע לבדיקות המעקב והטיפול כמ-עדים שנקבעו עבורם, כדי למנוע סיכון לראייה. למאובחנים עם ניוון מקולרי גילי (AMD) בשלב המתקדם של המחלה, שמטופלים בהורקות תוך עיניות קבועות אחת למספר שבועות עד חודשים, הוכח במחקרים כי דחייה במועדי ההורקות עלו-לה להוביל להידרדרות של הראייה באופן בלתי הפיך. מסיבה זו, בתקופת סגרי מגפת הקורונה הפעילו במערך העיניים באיכילוב תוכנית למתן הורקות תוך עיניות כבתי מטופלים - כדי למנוע הידרדרות בראייה ועיוורון.

"עוד נמצא שכתקופות בהן קיים קושי כמע-קב צמוד אצל רופא, יש יתרון לתרופות שמשך פעולתן ארוך יותר.

כמצבים של ניוון רשתית גילי חשוב לבצע כדי-קות קבועות לעיניים. במסגרת המעקב מתבצעת הדמיה של הרשתית, ובהתאם לממצאים חשוב לבצע הורקות תוך עיניות ללא סטייה מהמועדים שנקבעו", מבהירה פרופ' לבנשטיין.

למאובחנים עם גלאוקומה, מחלה שמתבטאת בנוק לעצב הראייה, לרוב על רקע לחץ תוך עיני מוגבר, חשוב להתמיד בטיפול התרופתי המותאם בטי-פות עיניים, במטרה לבלום את המשך הידרדרות הראייה.

"כשמוזניחים את הטיפול התרופתי בגלאוקומה, אפשר לאבד את הראייה, לעתים גם מבלי להרגיש זאת. יש מטופלים עם גלאוקומה שחושבים שהם מאוונים במחלה, אך הם עלולים להימצא במצב של נזק מתמשך בעצב הראייה, שמתקדם באופן שקט וללא סימני אזהרה", מסביר פרופ' ליבוביץ'. לכן לדבריו, חשוב להמשיך בהיענות לטיפול בטיפות העיניים לאורך זמן, בהתאם להמלצות הרפואיות. כמצבים קשים של גלאוקומה עולה הצורך לטיפולים בלייזר וניתוחים לניקוז נוזלים מהעין והפתחת הלחץ התוך עיני. "בריאות העי-ניים היא לא מותרות שניתן להזניח בעתות חי-רום", מדגישים פרופ' לבנשטיין ופרופ' ליבוביץ'. "גם כעת, חשוב לזכור לא להזניח את העיניים, לשים לב לסימנים חריגים, ולהגיע לבדיקות ול-טיפולים כפי שהומלצו, כדי שלא לפגוע בראייה".

שירות לציבור. בחסות חברת רוש פרמצבטיקה (ישראל) בע"מ, ללא מעורבות בתכנים